

FÖRSLAG TILL FÖRORDNING AV JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET OM ÄNDRING AV JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIETS FÖRORDNING OM BEKÄMPNING AV DJUR-SJUKDOMAR I KATEGORIerna B OCH C

1. Huvudsakligt innehåll

Enligt förslaget upphävs förbudet mot att vaccinera djur mot blåtunga överallt i Finland.

Det är förbjudet att vaccinera djur mot blåtunga med stöd av 45 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om bekämpning av djursjukdomar i kategorierna b och c (327/2021), som föreslås bli ändrad. Förbudet gäller andra områden i Finland än landskapet Åland, där vaccinationer tilläts 27.6. 2025 (ändring 360/2025).

Den ändrade förordningen föreslås träda i kraft den 30 mars 2026.

2. Bakgrund

Blåtunga är en sjukdom hos idisslare som överförs via svidknott. Blåtunga har genom Europeiska kommissionens genomförandeförordning 2018/1882 utsetts till en djursjukdom i kategori c. Medlemsstaterna och regionerna kan med stöd av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa förklaras fria från djursjukdomar i kategori c. Finland har godkänts som fritt från blåtunga genom Europeiska kommissionens genomförandeförordning 2020/2002.

Europeiska kommissionens ständiga kommitté för växter, djur, livsmedel och foder, sektionen för djurhälsa och djurens välmående, har stött en ändring av genomförandeförordning 2018/1882 genom vilken blåtunga i stället för en sjukdom i kategori c utses som en sjukdom i kategori d. Ändringen av förordningen träder i kraft den 15 juli 2026. Samtidigt kommer godkännandet av områden som fria från blåtunga att upphävas, eftersom lagstiftningen inte gör det möjligt att godkänna regionernas sjukdomstillstånd i samband med sjukdomar i kategori d.

3. Grunder för upphävande av vaccinationsförbudet

År 2023 bröt blåtungevirus serotyp 3 ut som en epidemi i Nederländerna, Belgien och Tyskland. År 2024 spred sig sjukdomen norrut till Danmark, Sverige och Norge. Antalet sjukdomsfall var färre år 2025 på grund av det låga antalet svidknott. Sjukdomen konstaterades dock i december 2025 i Värmland i Sverige i samband med kastning av två kalvar, vilket visar att sjukdomen har förekommit i Sverige också 2025. År 2025 spred sig sjukdomen också till Litauen. Det är möjligt att blåtunga sprids till Finland sommaren 2026 antingen via Sverige eller via de baltiska länderna.

Vaccinationen mot blåtunga inleds med två vaccinationer med sex veckors mellanrum. Det är lättare att vaccinera djuren på våren före betesgången medan djuren fortfarande är inomhus.

Upphävandet av vaccinationsförbudet leder inte till att Finlands status som fritt från blåtunga upphävs, om den epidemiologiska övervakningen av sjukdomen kan ordnas så att eventuella sjukdomsfall upptäcks. Finland förblir officiellt fri från blåtunga fram till den 15.7.2026 om inga fall av blåtunga konstateras före det.

Vaccinationer mot blåtunga tilläts inom landskapet Åland den 27 juni 2025, eftersom man befarade att sjukdomen skulle sprida sig till landskapet hösten 2025. Vaccinationerna gick bra och vaccinet orsakade inga biverkningar.

4. Förslag och specialmotivering

45 §. Vaccinationsförbud. I paragrafen förtecknas de djursjukdomar i kategorierna b och c mot vilka det är förbjudet att vaccinera djur. I förteckningen stryks 5 punkten, enligt vilken djur inte får vaccineras mot blåtunga någon annanstans än i landskapet Åland.

Dessutom stryks som onödigt paragrafens andra moment, enligt vilket vaccinationsförbudet mot blåtunga inte tillämpas på vaccinering av försöksdjur som avses i lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål 8497/2013). Momentet togs in i förordningen för att möjliggöra ett försök med vaccination av renar.

5. Beredning av ärendet

Utkastet till förordning har beretts vid jord- och skogsbruksministeriet.

Utkastet har sänts på remiss till MTK, Ålands landskapsregering, Paliskuntain yhdistys, SLC, Livsmedelsverket, ETL, ETT, Finlands fårförening och Fimea.

Utlåtandena har begärts senast den 23.2.2026.

6. Förordningen ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den 30 mars 2026.